

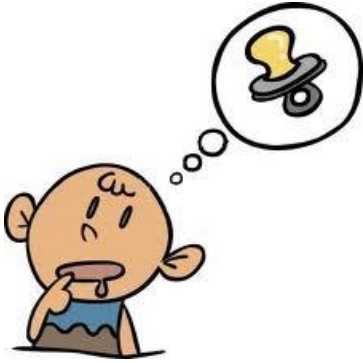
ÖZEL MAVİ DÜŞLER ANAOKULU 2020 - 2020 EĞİTİM YILI

Bilgi Bülteni
Sayı:3

AİLEDE SINIR KOYMA

Çocuklar büyüdükçe, yeni öğrenmeye başladıkları tüm becerilerinin beraberinde, yapabildikleri çoğaldıkça daha 'etken' bir varlık olmaya başlarlar. Çevrelerinde var olan düzeni algılamaya ve bir şekilde bu düzene ayak uydurmaya çalışırlar. Ne var ki, başlangıçta hiçbir çocuk, kuralları kendiliğinden bilemez. Çevrenin onlardan beklediklerini, kuralları ve düzeni deneyimleyerek ve gözlemleyerek öğrenirler. Bu açıdan baktığımızda çocuklara getirilen sınırların onları kısıtlamak amacı taşımadığını söyleyebiliriz.

Hiçbir sınır olmadığı takdirde, çocuk her şeyi ister ve bu hayatın diğer bölümlerine de yansır, (ör: 'istediğim kadar yerim, istediğim kadar uyurum, istediğim kadar oynarım, istediğim saatte uyurum, vb.) o zaman çocuk için dünya, isteklerin her zaman hemen oluverdiği bir yer haline gelir. Daha sonradan getirilen sınırlara karşı çocuk isteklerini almak için çevresi ile mücadele eder.

Özellikle sınırların net ve tutarlı olmadığı durumlarda, çocuklar için tek bir nedensellik var olmaz. Sınırlar esnek, kişiye ve duruma göre değişen yapıda ise çocuk kendi istediğini elde etmek için daha manipülatif ve sınırların ötesine geçmeye çalışmada daha inatçı bir tutum içinde olur. Böyle bir durumda çocuk, kendi isteklerini kontrol edebilme, başkalarının beklentilerini göz önünde bulundurabilme, sabretme, çaba gösterme gibi becerilerini yeterince geliştiremeyebilir.

Yeni öğrenilen bir beceri henüz kazanılıyorken, anne ve babanın en başından makul ve tutarlı sınırlar belirlemesi çocuk için bir 'rehber' oluşturur. Örneğin; kendi seçimlerini yapmaya başlayan bir çocuk, bir oyuncakçıya gittiği zaman başlangıçta doğal olarak her istediği oyuncakı almaya çalışır. Anne ve baba çocuğun hayatındaki bu yeni deneyime net ve adil bir sınır getirdiği takdirde, çocuk oyuncak alma davranışını sınırlar içinde kontrol etme becerisini öğrenmek, öz-denetimi sağlamak durumunda kalır.

Çocuklar çevreleriyle daha çok etkileşime geçip, daha sosyalleşip, daha bağımsız olmaya başladıkları zamanlarda, sınırların varlığı çocuklar için hayatı daha anlaşılır kılar. Böylece çocuk yaptığı davranışların, var olan kurallara göre getireceği olumlu ya da olumsuz sonuçlarını kestirebilir. Kendisinden beklenen davranış sebepleri ile bilmek, davranışlarını buna göre ayarlamak, çocuk açısından çok büyük kolaylıklar sağlar.

SINIR KOYARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- SINIRLAR **MANTIKSAL** OLMALIDIR. ÇOCUK SINIRIN NE İŞE YARADIĞINI ANLADIĞI TAKDİRDE, SINIR İÇİNDE DAVRANIŞLAR SERGİLEDİKÇE, ZAMANLA KENDİ İÇİNDE BU MANTIĞI İÇSELLEŞTİREBİLİR.
- SINIRLAR KİŞİLERİN TEKELİNDE OLMAMALIDIR. ÇOCUK BİR SINIRIN OLMASI GEREKTİĞİ İÇİN VAROLDUĞUNU, ANNE VE BABASININ YAPTIRIMI OLMADIĞINI GÖRDÜĞÜ TAKDİRDE, SINIRLARI ZORLAMAK İÇİN ANNE VE BABA İLE İNATLAŞMA-ÇATIŞMA GİBİ YÖNTEMLER YERİNE ANNE VE BABA İLE **İŞBİRLİĞİ** İÇİNDE OLUP YARDIM İSTEMEYİ ÖĞRENEBİLİR.
- SINIRLAR **NET** OLMALIDIR. ÇOCUK SINIR İÇİNDE VE DIŞINDA YER ALAN DAVRANIŞLARI SONUÇLARIYLA KAFASINDA CANLANDIRABİLMELİDİR. SINIRLARI BELİRTİRKEN, ANNE VE BABA ÇOCUK İLE DAVRANIŞ-SONUÇ ÖRNEKLERİ PAYLAŞARAK ÇOCUK İÇİN BİR DAVRANIŞ REPERTUVARI OLUŞTURABİLİR.
- SADECE TEK BİR YOL YERİNE, SINIRLAR İÇİNDE SEÇENEKLER SUNULMALIDIR. BÖYLECE ÇOCUK KARAR VERME BECERİSİNİ GELİŞTİRİRKEN, AYNI ZAMANDA SINIRLAR İÇİNDE ÇEŞİTLİ SEÇENEKLERİN VAR OLABİLECEĞİNİ, SINIRLARIN ONLARI TEK BİR SEÇENEK İLE KISITLAMADIĞINI VE DE SINIRLAR İÇİNDE KENDİ KARARLARINI ALDIKLARINI GÖRECEKLERDİR.

KAYNAKÇA: Weilburger, L. S. 'Çocuk ve Disiplin'
Hogg, T., Blau, M. 'Çocukluğa Geçiş Sorunlarına Mucize Çözümler'